

Handleiding Les 1: Welke plek in de buurt moet opgeknapt worden?

Vooraf

Deze schrijfles is dit jaar de derde waarin leerlingen oefenen in het genre *overtuigen*. Na de *ervaarles* en *instructieles*, volgt nu een *oefenles* waarin leerlingen oefenen met de strategie voor het schrijven van een overtuigende tekst. Is het. Leerlingen schrijven een ingezonden brief naar de krant.

Nieuwsbegriponderwerp

Deze les sluit aan bij het Nieuwsbegriponderwerp 'Rotterdam Centraal vernieuwd'. De leerlingen hebben gelezen over het nieuwe station en hebben er in de Nieuwsbegripfilm van het Jeugdjournaal van alles over kunnen zien. In deze schrijfles staat niet het Rotterdamse station maar juist een plek in de eigen woonplaats centraal.

Schrijftaak

De oefenles bestaat uit twee lessen.

1. In les 1 kiezen de leerlingen een plek die moet worden opgeknapt, bedenken argumenten en schrijven een brief aan de krant.
2. In les 2 bespreken de leerlingen in groepen van vier de brieven. De beste brief wordt nog beter gemaakt en verstuurd.

Vorbereiding

- Lees vooraf beide lessen door. Bij opdracht 1 en 4 zet u iets op het digibord.
- Neem contact op met de plaatselijke krant om aan te kondigen dat de brieven eraan komen. Is dit niet mogelijk, regel dan publicatie in de schoolniewsbrief of op de website.

Materiaal

- Voor de leerlingen: opdrachtblad 1.
- Losse schrijfblaadjes (voor in de schrijfmap) of schrijfschrift.
- Stads- of streekkrant waar ingezonden brieven in staan.
- Voorbeelden van lelijke plekken: kijk op www.pinterest.com/nieuwsbegrip/lelijke-plekken/.

OPDRACHT 1 **Waarom ga je schrijven? Om mensen ervan te overtuigen dat een plek in je buurt opgeknapt moet worden.**

0. Blik terug op de Nieuwsbegriples over het Rotterdamse station. Wat vinden ze van het gebouw? Is het mooier en beter geworden dan het oude station?
Vraag de leerlingen: zijn er in onze woonplaats ook plekken of gebouwen waar nodig iets mee moet gebeuren? (Oud, kapot, kan mooier, beter....) Laat de voorbeelden op het digibord zien: www.pinterest.com/nieuwsbegrip/lelijke-plekken/. Laat de leerlingen vraag 1 en 2 beantwoorden.
1. Inventariseer met de leerlingen welke plekken en gebouwen genoemd zijn. Waarom kiezen ze juist deze plek/dit gebouw?

2. Spreek met de leerlingen af: we maken bij elke lelijke plek een groepje dat een brief naar de krant stuurt om te vertellen waarom er wat aan die plek gedaan moet worden. Want als de krant zo'n brief afdruckt, lezen heel veel mensen dat en kunnen we iedereen ervan overtuigen dat er iets moet gebeuren met die lelijke plek. Laat de leerlingen zien hoe dat eruit ziet, die ingezonden brieven in de streekkrant.
3. Vertel dat de brieven ook echt verstuurd worden.

OPDRACHT 2 Wat voor tekst schrijf je? Een overtuigende tekst.

1. Vraag de leerlingen welke strategie ze zouden kunnen toepassen: BEVERS, KLUNS, SLAK? Wat voor een tekst gaan ze schrijven, wat willen ze bereiken met de tekst? (Overtuigen, dus een overtuigende tekst.) Welke strategie hoort daarbij? (SLAK)
2. Herinner de leerlingen aan de lessen over medailles toekennen en vrije dagen voor feesten, en de teksten die zij toen schreven. Daarin gaven zij hun mening, en argumenten voor die mening.
3. Herhaal, met inbreng van de leerlingen, wat de SLAK-strategie inhoudt: (Beschrijf de **S**ituatie; **L**aat je mening horen; Geef een **A**rgument; Eindig met een **K**lapper). De leerlingen schrijven dit op.

OPDRACHT 3 Voorbereiden van je overtuigende tekst

1. Stel groepjes samen van vier leerlingen die dezelfde plek gekozen hebben, of wijs de plekken toe aan bestaande groepjes, afhankelijk van wat u handig vindt.
2. Bespreek met de leerlingen de S. Wat schrijven ze op bij *situatie*? Het is belangrijk dat ze de plek goed beschrijven om de lezer goed duidelijk te maken waar het om gaat. Bijvoorbeeld:

In het Belderse Bos staat bij de ingang een bankje. Op dat bankje kun je al heel lang niet meer zitten, want er zijn planken kapot. Het begon met één plank en nu zijn er al drie planken gebroken.

Tip: bij dit beschrijvende deel past de BEVER-strategie.

3. Laat de leerlingen samen het SLAK-schema invullen ter voorbereiding op het schrijven. Elke leerling vult zelf zijn/haar schema in. Ondersteun de groepjes waar nodig, vooral bij het bedenken van argumenten. Waarom deze plek en niet een andere? Laat hen zoveel mogelijk argumenten bedenken.

OPDRACHT 4 Je overtuigende tekst schrijven

1. Zet de voorbeeldbrief (achteraan deze handleiding) op het digibord. Bespreek met de leerlingen wat bij een brief hoort: aanhef, afsluiting.
2. Vertel dat je de situatie en je mening geeft in de inleiding, in het midden geef je argumenten en de klapper van een zin gebruik je voor het slot. Wijs ook op het uitlegblokje met de verbindende woorden. (*Want, Een ander argument is, De belangrijkste reden is, Dus.*)

3. Laat de leerlingen individueel hun overtuigende tekst schrijven. Hier kunnen ze de rest van de les aan besteden.

Afronding

Rond de les af met het maken van afspraken over het eventueel printen en bewaren van de teksten. Laat de leerlingen in hun schrijfmap de geschreven tekst bewaren. Vertel de leerlingen dat ze in de volgende les in groepjes elkaars teksten gaan lezen.

Handleiding Les 2: Welke plek in de buurt moet opgeknapt worden?

Materiaal

- Voor de leerlingen: opdrachtblad 2 inclusief slakkenformulieren.
- Losse schrijfblaadjes (voor in de schrijfmap) of schrijfschrift.

Vooraf

Hebt u al contact gehad met een plaatselijke krant? De kans dat de brieven geplaatst worden is groter als u van te voren heeft verteld over dit project.

OPDRACHT 5 Reageren: elkaars teksten lezen

Laat de leerlingen hun tekst uit les 1 erbij nemen en maak groepjes van vier.

Leg de leerlingen uit dat de groepsleden elkaars teksten gaan lezen om straks de beste brief uit te kiezen. Ze bekijken daarom elke brief en scoren die op een 'slakkenformulier'. Ze vertellen daarbij wat ze goed vinden aan de tekst (de top) en wat er nog beter zou kunnen (de tip). Dit gaat als volgt:

1. Ieder controleert of de naam van de persoon boven de tekst en het 'slakkenformulier' staat en schuift de tekst en het formulier door naar het volgende groepslid.
2. Ieder leest de ontvangen tekst en geeft per onderdeel (vraag) een aantal slakken: is dit een heel erg goede tekst, geef dan 5 slakken. Is het minder goed gelukt, geef dan minder slakken. Tot slot geven ze bij elke tekst een *tip* en een *top*. Zo krijgt elke leerling feedback van drie lezers.
3. Als alle teksten gelezen zijn, bekijken de leerlingen bij elke tekst de ingevulde slakkenformulieren met tips en tops en kiezen ze daarna de beste tekst.

OPDRACHT 6 Herschrijven: je overtuigende tekst verbeteren

1. De leerlingen verwerken gezamenlijk de feedback uit de slakkenformulieren door in een SLAK-lijstje per onderdeel aan te geven hoe dat nog beter kan. Wijs leerlingen erop dat ze het beste uit alle brieven kunnen gebruiken en daar samen een superbrief van kunnen maken. Laat de leerlingen ook taalfouten en spelfouten verbeteren. Besteed hier maximaal tien minuten aan!
2. De leerlingen schrijven samen de definitieve tekst aan de hand van de slakkenformulieren met tips en tops. Bijvoorbeeld door een schrijver aan te stellen en de overige drie om de beurt een stukje op te laten lezen.

OPDRACHT 7 Brief afronden en verzenden

Laat elk groepje hun brief voorlezen aan de klas. Spreek af wanneer de brieven verstuurd zullen worden. Verzend de brieven zoals u zelf handig vindt of met de krant besproken is. Betrek zo mogelijk de leerlingen ook bij het schrijven van de enveloppen en postzegels.

OPDRACHT 8 Terugkijken: het schrijven bespreken

Laat twee of drie leerlingen vertellen: wat vinden ze het belangrijkste dat ze geleerd hebben vandaag?

Laat daarna de leerlingen de vragen op het opdrachtblad beantwoorden.

Afronding

Laat de leerlingen de opdrachten en (een kopie van) hun brief opbergen in hun map. Geef de leerlingen een compliment voor hun inzet.

Verschillen in de lessen tussen niveau A en B

	B	A
Groeperingsvorm	Groepjes van 4	Groepjes van 3
Voorkennis ophalen	Leerlingen denken na wat de passende strategie is.	De passende strategie is gegeven.
Inhoud tekst	Leerling geeft minstens 3 argumenten.	Leerling geeft 2 argumenten (meer mag uiteraard ook)

Rubrics

Situatie	4	3	2	1
Hoe duidelijk is de plek beschreven?	De lezer kan de plek herkennen en ziet het voor zich. De schrijver benoemt de plek en noemt kenmerken in verschillende categorieën.	De lezer kan de plek herkennen en voor zich zien. De schrijver benoemt de plek en noemt een aantal kenmerken.	De lezer kan de plek herkennen. De schrijver benoemt de plek en noemt een kenmerk.	De lezer kan de plek niet herkennen, want de plek is niet benoemd en er is niet een duidelijk kenmerk.

Mening	4	3	2	1
Wordt de mening goed weergegeven?	De tekst geeft de mening helder weer.	De mening wordt goed weergegeven.	De mening is niet duidelijk.	De mening ontbreekt.

Argumenten 1	4	3	2	1
Worden er genoeg argumenten gegeven?	De tekst bevat ten minste drie argumenten.	De tekst bevat tenminste twee argumenten.	De tekst bevat één argument.	De tekst bevat geen enkel argument.

Argumenten 2	4	3	2	1
Worden er goede argumenten gegeven?	De tekst bevat overtuigende en heldere argumenten.	Het merendeel van de argumenten is overtuigend en helder.	Een enkel argument is overtuigend en helder.	Geen enkel argument is overtuigend of helder.

Opbouw	4	3	2	1
Heeft de tekst een logische volgorde?	De brief begint met een uitleg van de situatie, daarna volgt de mening. De mening wordt onderbouwd met argumenten. De tekst is duidelijk en samenhangend. Er is een duidelijk slot met een klapper van een zin.	In de brief zijn situatie, mening, argumenten en slot te herkennen, maar de tekst is nog niet helemaal duidelijk of samenhangend.	In de brief zijn mening en argumenten te herkennen. De situatie en/of het slot ontbreekt. De tekst heeft weinig samenhang.	In de brief zijn geen mening en argumenten te herkennen. Er is geen duidelijke samenhang.

Formulering	4	3	2	1
Worden signaalwoorden gebruikt?	Signaalwoorden worden rijk gebruikt en juist toegepast.	Er zijn hier en daar signaalwoorden, meestal juist toegepast.	Er zijn een aantal signaalwoorden, (soms) niet goed toegepast.	Er is geen of een enkel signaalwoord.

Taalverzorging	4	3	2	1
Klopt de zinsbouw en de spelling?	De zinnen lopen goed en de woorden zijn goed geschreven.	De zinnen lopen goed. Sommige woorden zijn niet goed geschreven.	De meeste zinnen lopen goed. Sommige woorden zijn nog niet goed geschreven.	Veel zinnen lopen nog niet goed en veel woorden zijn nog niet goed geschreven.

Volgende pagina: bijlage I met de voorbeeldbrief

De Belderse Bode
Postbus 2510
9000 AB Belder

Belder, 11 maart 2014

Geachte heer/mevrouw,

Graag stellen wij ons aan u voor. Wij heten Naomi en Saskia en wij vinden

[Redacted text]

Want

[Redacted text]

Een ander argument is

De belangrijkste reden is

[Redacted text]

Dus

[Redacted text]

Met vriendelijke groeten,

Naomi en Saskia

OBS De Regenboog
Stationsstraat 134
9010 CD Belder